

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800

182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 15.8.2007

Č.j.: ČÚZK 4260/2007-24

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty do Litvy

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	12. – 15.7. 2007, Vilnius, Litva
c) Přesné znění názvu akce	Mezinárodní konference „e-Registers – EULIS Experience“, pořádaná při příležitosti 10. výročí založení State Enterprise Centre of Registers a oslava tohoto výročí
d) Účastníci cesty	Ing.Vít Suchánek
e) Datum zpracování zprávy	15.8.2007
f) Cestovní zprávu schválil dne
předseda ČÚZK |

2. Časový přehled pracovní cesty

12. července 2007

Cesta letadlem Praha - Vilnius

13. července 2007

9:30 – 13:00 Mezinárodní konference „e-Registers – EULIS Experience“, Vilnius

15:00 – 16:30 přejezd do rekreačního komplexu Dubingaii

18:00 – 24:00 setkání zahraničních účastníků a zaměstnanců Státního podniku Centrum registrů k 10. výročí založení Státního podniku Centrum registrů

14. července 2007

Pokračování oslavy výročí pro zahraniční účastníky a vedení Státního podniku Centrum registrů – návštěva Národního parku Aukstatija. Rozhovory s účastníky.

22:00 – 23:30 přejezd do hotelového komplexu Le Meridien Violin hotel v blízkosti Vilniusu.

15. července 2007

Cesta letadlem Vilnius - Praha

Poznámka: Ubytování v Dubingaii a Le Meridien Violin hotel bylo hrazeno litevskou stranou.

3. Program - projednávané otázky

Na programu konference „e-Registers – EULIS Experience“, pořádané na Ministerstvu spravedlnosti, byla tato vystoupení:

- **Pozdravný projev** - Valdemaras Sarapinas, Litva, tajemník vlády
- **Pozdravný projev** - Paulius Koverovas, státní tajemník Ministerstva spravedlnosti
- **Vývoj registrů** - Kestutis Sabaliauskas, generální ředitel, Státní podnik Centrum registrů, Litva
- **e-Služby pro Evropu** - Bengt Kjellson, ředitel, Lantmateriet, Švédsko
- **Důležitost Správy pozemků pro společnost** - Peter Kreuzer, předseda výboru WPLA
- **e-Převody nemovitostí - podpora trhu s nemovitostmi a úvěrovému trhu** – Edward Beardsall, zástupce výkonného ředitele a ředitel vývoje, HM Land Registry, Spojené království - Martin Salzmann, strategický konzultant, Kadaster, Nizozemí
- **Přehled švédsko-litevské spolupráce** - Hans-Erik Wiberg, výkonný ředitel, Swedesurvey AB, Švédsko.

V přestávce byl podán výklad k výstavě historických dokumentů z oblasti převodu a registrace nemovitostí v Litvě. Konference se zúčastnili zahraniční účastníci z 12 zemí a dále cca 100 účastníků z Litvy, seznam nebyl poskytnut.

Začátkem setkání zaměstnanců v Dubingaii přednesli pozdravné projevy reprezentanti ze zahraničí: P. Kreuzer (Německo, WPLA), N. King a E. Beardsall (UK), A. Kokkonen a J. Ratia (Finsko), M. Lazdovsi (Lotyšsko), S. Šavrov (Bělorusko), P. Ch. Selmer (Norsko), H. Inngiberson (Island), B. Kjellson a H. Wiberg (Švédsko), J. O. Sullivan (Irsko), H. F. Auer (Rakousko), A. Malone (Ukrajina), M. Salzman (Nizozemí) a V. Suchánek (Česká republika). V těchto zdavicích byly oceněny úspěchy, kterých Státní podnik Centrum registrů dosáhl za 10 let existence, při čemž některé zdavice hodnotily litevský systém registrů jako nejlepší na světě. Zástupci řady zemí rovněž předali při této příležitosti Centru registrů dary. Před společenskou částí setkání pozdravila účastníky rovněž řada osobností z Litvy. Setkání se zúčastnilo cca 300 zaměstnanců Státního podniku Centrum registrů jak z ústředí, tak ze všech 11 regionálních poboček. Součástí společenské akce byla postupně krátká pásma k 10. výročí, připravená zaměstnanci jednotlivých regionálních poboček.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

Ve svém pozdravném projevu, předneseném jménem ministerského předsedy Valdemaras Sarapinas, tajemník litevské vlády, zdůraznil úspěšný rozvoj informační společnosti v Litvě, jeho spojení s evropským prostorem a důraz, který na něj vláda klade. Zmínil legislativní zajištění a dlouhodobou vládní e-Government strategii. Oceňuje zejména úroveň vedení tří hlavních registrů – nemovitostí, adres a právních osob – Centrem registrů, 10. let není dlouhá doba, ale manažeři Centra během nich vykonali mnoho. Ocenil internetové služby, e-podání a zapojení do projektů EULIS a EULIS+.

Uvedl, že dosažená úroveň je oceňována Světovou bankou a experty EU, kteří litevský katastrální systém považují za jeden z pěti světově nejlepších. Závěrem poděkoval za dosažené úspěchy a přečetl a předal osobní blahopřání předsedy vlády K. Sabaliauskasovi, generálnímu řediteli Státního podniku Centrum registrů.

V druhém pozdravném projevu Paulius Koverovas, státní tajemník Ministerstva spravedlnosti, zdůraznil vývoj legislativy, zcela nový Občanský zákoník, který je harmonizován s EU a podíl Centra registrů na zlepšování katastrální legislativy. Ministerstvo spravedlnosti si je dobře vědomo inovačních řešení Centra registrů, integrace notářů do systému, elektronicky poskytovaných služeb a elektronických převodů nemovitostí. Zdůraznil též účast na EULIS a závěrem poděkoval a popřál mnoho dalších úspěchů Centru registrů a jmenovitě K. Sabaliauskasovi.

Vývoj registrů, Kestutis Sabaliauskas, generální ředitel, Státní podnik Centrum registrů, Litva. Legislativa a moderní IT řešení tvoří základnu pro katastr nemovitostí a systém registrů v Litvě. Hlavní zákon, zřizující systém, je zákon o Registru nemovitostí, který byl přijat v roce 1996 a je účinný od roku 1998. Prováděje tento zákon, litevská vláda založila dne 8. července 1997 Státní pozemkový katastr a registr a delegovala jeho správu.

Většina dat a práv k nemovitostem byla v papírové formě, takže v letech 1998 až 2001 byla tato data vložena do centrální databanky. V této době centrální databanka obsahovala digitální informace o více než 2 milionech objektů nemovitostí. V první fázi byla data uložena v lokálních databázích, provozovaných pobočkami a místními sekcemi. V roce 2001 centrální databanka zahájila provoz a od této doby jsou data zapisována a aktualizována on-line. Současně byla grafická data (GIS) přenesena do centrální databanky.

S vývojem systému uživatelských služeb byla v roce 2002 občanům nabídnuta možnost objednávky mnoha děl pomocí Internetu, což eliminovalo potřebu návštěvy jednotek Centra registrů. Od roku 2005, za účelem zjednodušit postupy převodů nemovitostí, také notáři mohou objednávat dokumenty, nezbytné pro uzavírání transakcí s nemovitostmi.

V současné době jsou v centrální databance uložena data o více než 5 700 000 objektech nemovitostí a právech k nim. Když byl zahájen provoz vyhledávání v centrální databance, provedli v roce 2001 externí uživatelé více než 30 000 vyhledávání; zatímco v roce 2006 byly dodány více než 2 milióny takových služeb. Kolem 200 000 nových objektů nemovitostí je zapisováno ročně a asi 300 000 certifikátů transakcí s nemovitostmi je vydáváno ročně.

V současnosti jsou plně v provozu systém pro objednávku dokumentů nezbytných pro transakce s nemovitostmi, systém řízení GIS dat a elektronický systém archivace dokumentů. V roce 2007, po implementaci NETSVEP projektu, budou plně vyvinuty postupy elektronického převodu nemovitostí.

Experti UN ECE dospěli k následujícímu závěru: „Litva dosáhla pozoruhodných výsledků při zřizování katastrálního a registračního systému, založených na dobře promyšlených konceptech, které braly do úvahy praktické zkušenosti nejpokročilejších evropských zemí,

kteře byly účinně adaptovány s ohledem na místní potřeby a litevské sociální a ekonomické prostředí.“ Ročně vydávaný průzkum více než 100 ekonomik, prováděný Světovou bankou, zařazuje registrační systém, vyvinutý a implementovaný Centrem registrů mezi 5 světově vedoucích jako jeden z nejrychlejších, efektivních a nejlevnějších systémů.

Centrum registrů aktivně spolupracuje se zahraničními zeměmi v projektu EULIS a na více než 10 mezinárodních projektech. Nové projekty, které jsou v současnosti implementovány právě tak jako plánované projekty, financované EU a litevskou vládou, pomohou Litvě dosáhnout rychleji cíle, zřícené ve vztahu k vývoji e-Společnosti.

Vystoupení Bengta Kjellsona e-Služby pro Evropu, Edwarda Beardsalla e-Převody nemovitostí – podpora trhu s nemovitostmi a úvěrovému trhu a Martina Salzmannu Budoucí trendy elektronického převodu nemovitostí obsahovaly většinou již dříve přednesené informace o projektu EULIS a vývoji v Anglii a Walesu a v Nizozemí.

Služby Portálu EULIS od zahájení v listopadu 2006 aktivně využívají Anglie a Wales, Litva, Nizozemí, Norsko a Švédsko. Rakousko, Finsko a Skotsko se přidají do konce roku 2007. Připravuje se rozšířený obsah a funkcionality, Česká republika, Lotyšsko, Polsko a Slovensko se účastní projektu EULIS+. Systémy registrace práv k nemovitostem sice zůstanou národní, ale tlak na jejich konvergenci se zvýší. Banky budou mít zájem na standardizaci a levnějších službách. Cílem EULIS je podpora trhu s nemovitostmi a generování informací pro něj.

V Nizozemí je v současné době 90% smluv doručováno ve formátu PDF s elektronickým podpisem. Toto v řetězu činností při registraci smluv nahrazuje jejich indexaci a skenování, pracují na tom, aby do roku 2010 byl celý proces komputerizován. Cestou k tomu bude určitá standardizace smluv a smlouvy v PDF budou doplněny jejich odvozeninou ve formátu XML, která umožní automatickou údržbu údajů katastrální databáze.

Důležitost Správy pozemků pro společnost, Peter Creuzer, předseda výboru WPLA.

Obsáhlá prezentace se zabývala zejména významem dobré správy pozemků a v této části vycházela zejména z publikace UN ECE WPLA „Správa pozemků v regionu ECE – Vývojové trendy a hlavní principy“. V další části se přednášející zabýval přístupem WPLA ke správě pozemků. Jako společné výzvy, stojící před WPLA, byly uvedeny:

- Neformální osídlení – „černé“ stavby
- Směrnice pro poplatky
- Infrastruktura prostorových dat
- Institucionální uspořádání (včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru)
- Holistický přístup k záležitostem managementu půdy.

Vystoupení přednášející shrnul do těchto závěrů:

- Zdravá správa půdy je životně důležitá jak pro prosperitu státu, tak pro přínosy občanům.
- Individuální okolnosti každé země musí být pečlivě zváženy, když se zřizuje nebo mění správa území a řídicí systém.
- Společné principy správy pozemků jsou k dispozici a měly by být aplikovány.
- Mezinárodní spolupráce, jako je EULIS, je nejvyšší důležitosti.

Závěrem řečník uvedl citát Prof. Dr. Klause Töpfera z klíčového projevu na kongresu FIG v Mnichově 2006: „Poučili jsme se o tom znovu a znovu, můžete to říci jedním slovem: Když chcete vyvolat konflikty nebo dokonce války, potom zničte katastr.“

Přehled švédsko-litevské spolupráce, Hans-Erik Wiberg. Spolupráce oficiálně začala v roce 1992, ale prakticky již 4.1.1991, kdy byl Lantmäterietem v Gävle zahájen čtyřtýdenní kurs o pokročilých katastrálních systémech pro litevské experty. Když kooperace začala, byla zaměřena hlavně na otázky pozemkové reformy a restitucí. Brzy byl projednáván koncept národního Pozemkového informačního systému. Když požádala Litva o členství v EU, byly na toto téma vypracovány studie. Časem byl litevský systém tak dobře vyvinut, že se mohl

stát vzorem pro další země a spolupráce se změnila v opravdové partnerství. Švédští experti velmi oceňují spolupráci a možnost účastnit se takové důležitého vývojového kontextu. Swedsurvey a Centrum registrů podepsalo v roce 2000 dohodu, podle které byly organizovány semináře pro specialisty z více než 25 zemí za účelem přenosu litevských znalostí v oblasti správy nemovitostí a jejich oceňování, GIS, mapování a služeb pro zákazníky. Swedsurvey a Centrum registrů jsou nyní obchodní partneři na mezinárodním trhu správy půdy a nabízejí svoje služby v partnerství. Toto je velmi pěkný a uspokojivý způsob pokračování spolupráce. Pokračujeme ve společném vývoji know-how a co je nejdůležitější, podporujeme a vyvíjíme dobré vztahy mezi švédskými a litevskými kolegy. Více než 15 let spolupráce nelze hodnotit jinak než úspěch, přitom jsem si dobře vědom toho, že Litva nekopírovala švédský systém. Byly vstupy znalostí z mnoha dalších zemí, ale litevský systém je čistě litevské řešení a výsledky jsou pozoruhodné.

Na základě nedávného výzkumu mohu uvést některé obecné podmínky pro spolupráci:

- Spolupráce je více o budoucích přínosech než o rychlých odměnách.
- Zaměření na budoucí přínosy také znamená, že požadavky na výsledky v krátké době mohou být problém.
- Zdá se, že spolupráce uvnitř organizací se často spontánně objevuje na nižších úrovních a hledá si cestu vzhůru. Jiná cesta je tvrdší.
- Je snadnější spolupracovat se „sousedy“ než se vzdálenými stranami.

Mimo program konference v rozhovoru s Bengt Kjellsonem, předsedou Řídící rady konsorcia EULIS, bylo potvrzeno, že konsorcium národních služeb EULIS připravuje registraci EULIS jako právnické osoby, a to pravděpodobně v roce 2009. Inspirací může být registrace European Business Register – Evropského obchodního registru.

Z rozhovoru s Kestusisem Sabaliauskasem, generálním ředitelem Centra registrů mimo jiné vyplynulo, že Centrum registrů se hodlá v blízké budoucnosti orientovat na použití biometrických prvků, např. otisků prstů, v elektronickém podpisu. Slibují si od toho větší a snazší rozšiřitelnost elektronického prvku mezi občany.

5. Technická dokumentace – přiložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Získaná dokumentace, a to

- tištěný sborník s příspěvky z konference dne 13.7.2007
- tištěná Zpráva o činnosti 2007

je uložena u autora zprávy. Seznam účastníků nebyl poskytnut.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

Zvážit možnosti větší mezinárodní popularizace systému ISKN, případně možnosti zapojení ISKN do mezinárodní spolupráce.

Zpracoval : Ing.Vít Suchánek